

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA

Bruxelles, 11.7.2007.
COM(2007)391 konačni tekst

BIJELA KNJIGA

BIJELA KNJIGA O ŠPORTU

(predstavljeno od strane Komisije)

{SEC(2007)932}
{SEC(2007)934}
{SEC(2007)935}
{SEC(2007)936}

1. UVOD

«Šport je dio naslijeđa svakog muškarca i svake žene i ništa ne može nadoknaditi njegov nedostatak.» - Pierre de Coubertin¹

Šport² je sve veći društveni i ekonomski fenomen koji znatno pridonosi strateškim ciljevima solidarnosti i blagostanja Europske unije. Olimpijski ideal o razvijanju športa u svrhu promicanja mira i razumijevanja među svim narodima i kulturama kao i obrazovanja mladih rodila se u Europi te je potiče i Međunarodni olimpijski odbor i Europski olimpijski odbori.

Šport privlači europske građane i većina ljudi redovito sudjeluje u športskim aktivnostima. Šport stvara važne vrijednosti kao što su kolektivni duh, solidarnost, tolerancija, i poštena igra te pridonosi osobnom razvoju i ispunjenju. Promiče aktivni doprinos društvu građana EU i tako pomaže u poticanju aktivnog građanstva. Komisija potvrđuje važnu ulogu športa u europskom društvu, poglavito kada se građanima treba više približiti i pozabaviti pitanjima koja su za njih od izravne važnosti.

No šport je također suočen s novim prijetnjama i izazovima poput komercijalnog pritiska, iskorištavanja mladih igrača, dopinga, rasizma, nasilja, korupcije i pranja novca, koji su se pojavili u europskom društvu.

Ova inicijativa označava prvi put da se Komisija na sveobuhvatan način posvećuje pitanjima vezanim za šport. Njen sveukupni cilj je pružanje strateške orijentacije o ulozi športa u Europi, poticanje rasprave o određenim pitanjima, jače uključenje športa u stvaranje europske politike i povećanje javne svijesti o potrebama i specifičnostima ovog sektora. Inicijativa želi razjasniti važna pitanja kao što su primjena zakona EU u športu te planira daljnja djelovanja vezana za šport na razini EU.

Ova Bijela knjiga ne počinje od nule. Šport podliježe primjeni pravne stečevine EU i Europska politika na raznim područjima već ima znatan i sve veći utjecaj na šport.

Važnu uloga športa u europskome društvu i njegovu specifičnu prirodu prepoznalo je i Europsko vijeće u prosincu 2000. godine u svojoj Deklaraciji o specifičnostima športa i njegovoj društvenoj funkciji u Europi, koju bi trebalo uzeti u obzir kada se provodi zajednička politika («Deklaracija iz Nice»). U Deklaraciji se ističe da športske organizacije i države članice imaju primarnu odgovornost kada se radi o upravljanju športom te da športski savezi igraju središnju ulogu. Pojašnjava kako sportske organizacije moraju obaviti svoju zadaću organiziranja i promicanja određenih športova kojima se bave «poštujući nacionalno kao i zakonodavstva Zajednice». Istovremeno priznaje kako «iako nema direktne ovlasti na tom području,

¹ Pierre de Coubertin (1863-1937), francuski pedagog i povjesničar, utemeljitelj modernih olimpijskih igara

² Kako bi bila jasnija i jednostavnija, ova Bijela knjiga će se koristiti definicijom «športa» Vijeća Europe: «svi oblici tjelesne aktivnosti koji, bilo neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, teže ka izražavanju ili poboljšanju tjelesne spremnosti i mentalne dobrobiti sklapajući društvene veze ili postižući rezultate na natjecanjima svih razina.

Zajednica mora djelujući prema raznim odredbama Ugovora uzeti u obzir društvene, obrazovne i kulturne funkcije svojstvene športu te ga činiti posebnim kako bi se etički kodeks i solidarnost, koja je važna za očuvanje njegove društvene uloge, poštivali i njegovali.» Europske institucije prepoznale su specifičnost uloge športa u europskome društvu koja se temelji na strukturama volonterskog rada po pitanju zdravlja, obrazovanja, društvene integracije i kulture.

Europski parlament pratio je s velikim interesom razne izazove s kojima se europski šport suočava te se zadnjih godina redovito bavio pitanjima vezanim za šport.

U pripremi ove Bijele knjige Europska komisija održala je brojne konzultacije s dionicima športa o pitanjima od zajedničkog interesa te konzultacije na internetu. Pokazalo se da postoje znatna očekivanja u odnosu na ulogu športa u Europi i djelovanje EU na tom području.

Ova Bijela knjiga usredotočena je na društvenu ulogu športa, na njegovu gospodarsku dimenziju i na njegovu organizaciju u Europi kao i na djelovanja koja će se nadovezati na ovu inicijativu. Konkretni prijedlozi za daljnje djelovanje EU sakupljeni su u Akcijskom planu nazvanom po Pierre-u de Coubertin-u. Plan se sastoji od aktivnosti koje Komisija treba provesti i poduprijeti. Radni dokument komisije sastoji se od pozadine i konteksta prijedloga uključujući priloge o športu i pravilima tržišnog natjecanja EU, športu i slobodama Unutarnjeg tržišta te o konzultacijama s dionicima.

2. DRUŠTVENA ULOGA ŠPORTA

Šport je područje ljudske aktivnosti koje uvelike zanima građane Europske unije i koje ima golemi potencijal da ih približi jedne drugima, obraćajući se svima bez obzira na dob ili društveno podrijetlo. Prema ispitivanju javnog mijenja Eurobarometra³ iz studenog 2004. godine otprilike 60% europskih građana redovito sudjeluje u sportskim aktivnostima unutar ili izvan otprilike 700 000 klubova, koji su pak članovi velikog broja udruženja i saveza. Većina sportskih aktivnosti odvija se u amaterskim strukturama. Profesionalni šport sve je važniji i podjednako pridonosi društvenoj ulozi športa. Osim što pogoduje zdravlju europskih građana, šport ima i obrazovnu dimenziju te igra društvenu, kulturnu i rekreacijsku ulogu. Društvena uloga športa također ima i potencijal da ojača vanjske odnose Unije.

2.1 Jačanje javnog zdravstva kroz tjelesnu aktivnost

Nedostatak tjelesne aktivnosti povećava pojavu prekomjerne tjelesne težine, pretilosti i cjeli niz kroničkih bolesti poput kardiovaskularnih i šećerne bolesti koje smanjuju kvalitetu života, ugrožavaju živote pojedinaca te predstavljaju teret za zdravstvene proračune i gospodarstva.

Bijela knjiga pod nazivom «Strategija za Europu o zdravstvenim problemima vezanih za prehranu, prekomjernu tjelesnu težinu i pretilost»⁴ naglašava važnost poduzimanja proaktivnih koraka kako bi se preokrenuo negativni trend opadanja tjelesne

³ Posebni Eurobarometar (2004): Građani Europske unije i šport.

⁴ COM(2007)297 konačni tekst od 30.5.2007.

aktivnosti, a aktivnosti predložene na području tjelesne aktivnosti u ove dvije Bijele knjige se nadopunjuju.

Kao sredstvo za poticanje zdravstveno-preventivne tjelesne aktivnosti športski pokret ima veći utjecaj od bilo kojeg drugog društvenog pokreta. Šport je ljudima privlačan i ima pozitivan imidž. Međutim, taj potencijal športskoga pokreta da potiče zdravstveno-preventivnu tjelesnu aktivnost često ostaje nedovoljno iskorišten te se treba razviti.

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO, engleski: World Health Organisation) preporučuje najmanje 30 minuta umjerene tjelesne aktivnosti (koja može uključiti ali ne mora biti ograničena na šport) dnevno za odrasle, a 60 minuta za djecu. Državna tijela i privatne organizacije u državama članicama trebale bi pridonositi postizanju tog cilja. Nedavne studije u pravilu pokazuju da se ne napreduje dovoljno.

(1) Komisija predlaže da se zajedno s državama članicama prije kraja 2008. godine razviju nove smjernice po pitanju tjelesne aktivnosti.

Komisija preporuča promicanje jačanja suradnje između resora zdravstva, obrazovanja i športa na ministarskoj razini u državama članicama kako bi se definirale i provele učinkovite strategije za smanjenje prekomjerne tjelesne težine, pretilosti i drugih zdravstvenih rizika. U tom kontekstu Komisija potiče države članice da ispituju mogućnosti kako promicati pojam aktivnog života kroz sustave nacionalnog obrazovanja i izobrazbe uključujući profesionalno usavršavanje nastavnika i profesora.

Potiču se i Športske organizacije da uzmu u obzir svoj potencijal za zdravstveno-preventivnu tjelesnu aktivnost i da djeluju u tu svrhu. Komisija će olakšati razmjenu informacija i primjera dobre prakse, poglavito vezano za mlade ljude, s posebnim naglaskom na najšire stanovništvo.

(2) Komisija će podržati mrežu zdravstveno-preventivnih tjelesnih aktivnosti (HEPA, engleski: Health-Enhancing Physical Activity) na razini EU kao i, ukoliko bude primjereno, manje i usmjerenije mreže koje se bave specifičnim aspektima te teme.

(3) Komisija će zdravstveno-preventivnu tjelesnu aktivnost učiniti temeljem svojih aktivnosti vezanih za šport te će nastojati ovaj prioritet više uzeti u obzir u relevantnim financijskim instrumentima uključujući:

- 7. Okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj (način života kao aspekt zdravlja)
- Program javnog zdravstva za 2007.-2013.
- Programe za mlade i građanstvo (suradnja između športskih organizacija, škola, civilnog društva, roditelja i drugih partnera na lokalnoj razini)
- Program cjeloživotnog učenja (profesionalno usavršavanje nastavnika i profesora i suradnja između škola)

2.2 Ujedinjavanje snaga u borbi protiv dopinga

Doping predstavlja prijetnju športu u cijelome svijetu uključujući i europski šport. Potkopava načelo otvorenog i poštenog natjecanja. Demotivirajući je čimbenik za šport općenito, a profesionalne športaše stavlja pod nerazuman pritisak. Ozbiljno narušava imidž športa i predstavlja ozbiljnu prijetnju zdravlju pojedinca. Na europskoj razini borba protiv dopinga mora uzeti u obzir i dimenziju provođenja zakona kao i dimenziju prevencije.

(4) Mogla bi se razviti partnerstva između agencija za provođenje zakona država članica (granična policija, nacionalna i lokalna policija, carina itd.), laboratorija s akreditacijom Svjetske agencije za borbu protiv dopinga (WADA, engleski: World Anti-Doping Agency) i INTERPOL-a kako bi se na vrijeme i u sigurnoj okolini razmijenile informacije o novim tvarima korištenih u svrhu dopinga i o novim načinima dopinga. EU bi mogla podupirati takve napore kroz seminare i povezivanje centara za profesionalno usavršavanje policajaca.

Komisija preporuča da se u cijeloj EU s trgovinom sa zabranjenim tvarima koje se koriste u svrhu dopinga, kao i s trgovinom zabranjenim drogama, postupi na isti način.

Komisija poziva sve dionike odgovorne za javno zdravstvo da uzmu u obzir aspekte dopinga rizičnih za zdravlje. Poziva športske organizacije da razviju pravila dobre prakse kako bi osigurali da mladi športaši i športašice budu bolje obaviješteni i obrazovani o tvarima koje se koriste u svrhu dopinga, o lijekovima koji se izdaju na recept koji ih mogu sadržavati te o njihovim zdravstvenim implikacijama.

EU bi profitirala od koordiniranijeg pristupa u borbi protiv dopinga, poglavito definiranjem zajedničkih pozicija vezanih za Vijeće Europe, WADA-e i UNESCO-a te razmjenom informacija i primjera dobre prakse između vlada, nacionalnih organizacija za suzbijanje dopinga i laboratorija. U tom kontekstu je osobito važno ispravno provođenje Konvencije UNESCO-a protiv dopinga u športu država članica.

(5) Komisija će igrati olakšavajuću ulogu, na primjer tako što će podupirati mrežu nacionalnih organizacija za suzbijanje dopinga država članica.

2.3 Jačanje uloge športa u obrazovanju i izobrazbi

Svojom ulogom u formalnom i neformalnom obrazovanju šport jača ljudski kapital Europe. Vrijednosti koje se športom prenose pomažu u razvoju znanja, motivacije, vještina i spremnosti za osobni napor. Iz vremena koje se u školi ili na fakultetu posveti športskim aktivnostima proizlaze koristi za zdravstvo i obrazovanje koje treba povećati.

Temeljem iskustva stečenog tijekom Europske godine obrazovanja kroz šport 2004. godine Komisija potiče potporu športu i tjelesnoj aktivnosti kroz različite političke inicijative na području obrazovanja i izobrazbe uključujući razvijanje društvenih i

građanskih sposobnosti u skladu s Preporukom o ključnim sposobnostima za cjeloživotno učenje iz 2006.⁵

(6) Šport i tjelesna aktivnost mogu se podupirati Programom za cjeloživotno učenje. Promicanje sudjelovanja u mogućnostima za obrazovanje kroz šport je stoga prioritetna tema za partnerstva između škola koje podupire program Comenius, za strukturirane aktivnosti na području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz program Leonardo da Vinci, za tematske mreže i mobilnost na području višeg obrazovanja koje podupire program Erasmus, kao i za multilateralne projekte na području obrazovanja odraslih koje podupire program Grundtvig.

(7) Sektor športa može se prijaviti za potporu i putem individualnih poziva za prijedloge o provođenju Europskog kvalifikacijskog okvira (EQF, engleski: European Qualifications Framework) i Europskog sustava kredita u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET, engleski: European Credit System for Vocational Education and Training). Sektor športa bio je uključen u razvoj EQF-a i izabran je za financijsku potporu u 2007./2008. godini. U pogledu visoke profesionalne mobilnosti športaša i športašica, ne dovodeći u pitanje Direktivu 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, šport bi mogao biti prepoznat kao pilot sektor za provođenje ECVET-a kako bi se povećala transparentnost nacionalnih sustava kompetencija i kvalifikacija.

(8) Komisija će uvesti nagradu Europskog znaka za škole koje su aktivno uključene u podupiranje i promicanje tjelesne aktivnosti u školskoj okolini.

Kako bi se osigurala reintegracija profesionalnih športaša i športašica na tržište rada na kraju njihovih športskih karijera, Komisija naglašava koliko je važno da se već u ranoj fazi vodi računa o potrebi za pružanjem mogućnosti dvosmjernog obrazovanja, «dualne karijere», mladim športašima i športašicama. Potrebno je staviti na raspolaganje visokokvalitetne lokalne centre za izobrazbu kako bi se sačuvali njihovi moralni, obrazovni i profesionalni interesi.

Komisija je pokrenula studiju o izobrazbi mladih športaša i športašica u Europi čiji bi rezultati mogli biti iskorišteni za gore navedenu politiku i programe.

Ulaganje u i promicanje izobrazbu mladih talentiranih športaša i športašica u pravilnim uvjetima presudni su za održivi razvoj športa na svim razinama. Komisija naglašava da bi sustavi izobrazbe za talentirane športaše i športašice trebali biti otvoreni za sve i ne smiju dovesti do diskriminacije među građanima EU na temelju nacionalnosti.

(9) Pravila koja zahtijevaju određene kvote lokalnih igrača u momčadi mogla bi se prihvatiti kao sukladna odredbama Ugovora o slobodnom kretanju osoba ako ne dovode do bilo kakve direktne diskriminacije na temelju nacionalnosti. Moguće posljedice indirektna diskriminacije koje proizlaze iz tih pravila mogu se opravdati

⁵ Preporuka Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o ključnim sposobnostima za cjeloživotno učenje (službeno glasilo EU L394 od 30.12.2006)

time da su proporcionalne težnji ka legitimnom cilju kao što je jačanje i zaštita treninga i razvoja talentiranih mladih igrača. Studija o izobrazbi mladih športaša i športašica u Europi koja je u tijeku pružit će vrijedne informacije za ovu analizu.

2.4 Promicanje volonterstva i aktivnog građanstva kroz šport

Timsko sudjelovanje, načela poput poštene igre, poštivanje pravila igre, poštivanje drugih, solidarnost i disciplina kao i organizacija amaterskih neprofitnih športskih klubova te volontiranje jačaju aktivno građanstvo. Volontiranje u športskim organizacijama pruža mnoge prilike za neformalno obrazovanje koje treba prepoznati i pojačati. Šport također pruža privlačne mogućnosti za angažman i uključenje mladih ljudi u društvo te može korisno djelovati na ljude da ne skrenu u delinkvenciju.

Postoje, međutim, novi trendovi u načinu na koji se ljudi, poglavito mladi, bave športom. Sve je veći trend da se športom bavi individualno, a ne kolektivno u organiziranoj strukturi. Stoga se smanjuje broj ljudi koji volontiraju u amaterskim športskim klubovima.

(10) Zajedno s državama članicama Komisija će ustanoviti koji su ključni izazovi za neprofitne športske organizacije te koje su glavne karakteristike njihovih usluga.

(11) Komisija će podupirati šport za najšire stanovništvo kroz program Europa za građane.

(12) Komisija će nadalje predložiti da se volontiranje mladih ljudi u športu potiče kroz program Mladi na djelu i to na područjima poput razmjene mladih i volonterskih usluga za športske događaje.

(13) Komisija će dalje razvijati razmjenu informacija i najboljih primjera prakse o volontiranju u športu uključujući države članice, športske organizacije i lokalne vlasti.

(14) Kako bi se specifični zahtjevi i potrebe volonterskog športskog sektora pri stvaranju nacionalne i europske politike bolje razumjeli, Komisija će pokrenuti europsku studiju o volontiranju u športu.

2.5 Iskorištavanje potencijala športa za uključenje u društvo, integraciju i jednake mogućnosti

Šport uvelike pridonosi gospodarskoj i društvenoj koheziji i društvima koja su u većoj mjeri integrirana. Svi stanovnici trebali bi imati pristup športu. Stoga se treba posvetiti specifičnim potrebama i situaciji nedovoljno zastupljenih skupina, a i posebnoj ulozi koju šport igra za mlade ljude. Mora se voditi računa o ljudima s posebnim potrebama i ljudima iz manje povlaštenih sredina. Šport može i olakšati integraciju migranata i stranaca u društvo te može podupirati dijalog među kulturama.

Šport promiče zajednički pojam pripadnosti i sudjelovanja i stoga može biti važno sredstvo integracije useljenika. S tim u vezi je važno da se stave na raspolaganje

prostori za šport i aktivnosti povezane s njim kako bismo omogućili useljenicima i domaćem društvu da na pozitivan način komuniciraju jedni s drugima.

Komisija vjeruje da se potencijal športa može bolje iskoristiti kao sredstvo za uključenje u društvo u politici, aktivnostima i programima Europske unije i država članica. To uključuje doprinos športa stvaranju radnih mjesta i gospodarskom rastu te revitalizaciji, poglavito u siromašnim područjima. Neprofitne športske aktivnosti koje pridonose društvenoj koheziji i uključanju u društvo ranjivih skupina može se smatrati socijalnim uslugama od općeg interesa.

Otvorena metoda koordinacije na području socijalne zaštite i uključanju u društvo će i dalje uključivati šport kao sredstvo i pokazatelja. Studije, seminari, konferencije, politički prijedlozi i akcijski planovi uključivat će pristup športu i/ili pripadanje društveno-športskim strukturama kao ključni element za analizu isključenja iz društva.

(15) Komisija će sugerirati državama članicama da program PROGRESS i Program cjeloživotnog učenja te programi Mladi na djelu i Europa za građane podupiru aktivnosti promicanja uključanja u društvo kroz šport i borbu protiv diskriminacije u športu. U kontekstu kohezijske politike države članice trebale bi razmotriti ulogu športa na području uključanja u društvo, integracije i jednakih mogućnosti u sklopu programiranja Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj. Također ih se potiče da promiču aktivnosti u sklopu Europskog integracijskog fonda.

Komisija nadalje potiče države članice i športske organizacije da športsku infrastrukturu prilagode potrebama osoba s posebnim potrebama. Države članice i lokalne vlasti trebale bi osigurati da osobe s posebnim potrebama mogu pristupiti športskim sastajalištima i sadržajima. Trebalo bi usvojiti posebne kriterije kako bi se osigurao jednaki pristup športu svim učenicima, a posebno djeci s posebnim potrebama. Promicat će se osposobljavanje starijih đaka, volontera, kao i osoblja klubova i organizacija u svrhe primanja osoba s posebnim potrebama. U konzultacijama s dionicima športa Komisija posebno nastoji održati dijalog s predstavnicima športaša i športašica s posebnim potrebama.

(16) Komisija će u svom Akcijskom planu o strategiji EU za osobe s posebnim potrebama voditi računa o važnosti športa za osobe s posebnim potrebama i podupirati države članice na tom području.

(17) U okviru svoje strategije Putokazi ka ravnopravnosti žena i muškaraca 2006.-2010. Komisija će poticati promicanje ravnopravnosti spolova u svim svojim aktivnostima vezanim za šport, a posebno će se usredotočiti na pristup useljenica i žena pripadnica etničkih manjina športu, pristup žena visokim pozicijama u športu i količine medijske pozornosti poklonjenoj ženama u športu.

2.6 Jačanje sprečavanja i borbe protiv rasizma i nasilja

Nasilje na športskim događajima osobito na nogometnim igralištima i dalje je uznemiravajući problem, a može poprimiti razne oblike. Premjestilo se iz stadiona

na prostor izvan njih, uključujući gradske sredine. Komisija se obvezala na doprinos prevenciji incidenata tako što promiče i olakšava dijalog s državama članicama, međunarodnim organizacijama (npr. Vijeće Europe), športskim organizacijama, službama za provođenja zakona i drugim dionicima (npr. navijačkim organizacijama i lokalnim vlastima). Tijela za provođenje zakona ne mogu se izolirano baviti sa skrivenim uzrocima nasilja u športu.

Komisija također potiče razmjenu najboljih primjera prakse i operativnih informacija o rizičnim navijačima između policijskih službi i /ili športskih tijela. Osposobljavanje policajaca za postupanje s velikim gomilama ljudi i huliganstvom će biti od posebne važnosti.

Šport uključuje sve građane bez obzira na spol, rasnu pripadnost, dob, posebne potrebe, religiju i uvjerenje, seksualnu orijentaciju i društvenu ili ekonomsku sredinu. Komisija je opetovano osudila rasističke ili ksenofobične manifestacije koje su neuskладive s vrijednostima EU.

(18) Što se tiče rasističkih ili ksenofobičnih stavova, Komisija će nastaviti promicati dijalog i razmjenu najboljih primjera prakse unutar već postojećih okvira suradnje kao što je mreža Nogomet protiv Rasizma u Europi (FARE, engleski: Football against Racism in Europe).

Komisija preporuča športskim savezima da usvoje postupke za postupanje s rasističkim zlostavljanjima za vrijeme utakmica na temelju postojećih inicijativa. Također preporuča jačanje odredbi glede diskriminacije u sustavu licenciranja za klubove (vidi poglavlje 4.7).

Komisija će:

(19) u skladu s primjenjivim nacionalnim i propisima EU promicati razmjenu operativnih informacija i praktičnog znanja i iskustva o sprečavanju nasilnih i rasističkih incidenata među službama za provođenje zakona i sa športskim organizacijama;

(20) analizirati mogućnosti za nova pravna sredstva i druge standarde širom EU kako bi se neredi na športskim događajima spriječili;

(21) promicati multidisciplinarni pristup sprečavanju antisocijalnog ponašanja s posebnim naglaskom na društveno-obrazovnim aktivnostima kao što je «Fan coaching» (dugoročni rad s navijačima kako bi oni razvili pozitivan i nenasilan stav);

(22) ojačati redovnu i strukturiranu suradnju među službama za provođenje zakona, športskim organizacijama i drugim dionicima;

(23) poticati korištenje sljedećih programa kako bi se pridonijelo sprečavanju i borbi protiv nasilja i rasizma u športu: Mladi na djelu, Europa za građane, DAPHNE III, Temeljna prava i građanstvo te Sprečavanje i borba protiv kriminala;

(24) organizirati konferenciju na visokoj razini kako bi se s dionicima raspravilo o mjerama za sprečavanje i borbu protiv nasilja i rasizma na športskim događajima.

2.7 Dijeljenje naših vrijednosti s drugim dijelovima svijeta

Šport može igrati ulogu glede raznih aspekata vanjskih odnosa EU: kao element programa vanjske pomoći, kao element dijaloga sa zemljama partnerima i kao dio javne diplomacije EU.

Konkretnim aktivnostima šport ima znatan potencijal kao sredstvo promicanja obrazovanja, zdravlja, dijaloga među kulturama, razvoja i mira.

(25) Komisija će promicati iskorištavanje športa kao sredstva unutar svoje razvojne politike. Osobito će:

- Promicati šport i tjelesni odgoj kao bitne elemente kvalitete obrazovanja i kao sredstvo za povećanje privlačnosti škola i poboljšanje prisutnosti na nastavi;
- Djelovati u smjeru poboljšanja pristupa djevojaka i žena tjelesnom odgoju i športu kako bi im pomogla da razviju samopouzdanje, da se bolje integriraju u društvo, da nadiđu predrasude te da promiču zdrav način života kao i pristup žena obrazovanju;
- Podupirati promicanje zdravlja i kampanje podizanja svijesti kroz šport.

Prilikom obraćanja športu u svojoj razvojnoj politici, EU će uložiti najveći napor da ostvari sinergiju s postojećim programima Ujedinjenih naroda, država članica, lokalnih vlasti i privatnih tijela. Provodit će aktivnosti koje su komplementarne ili inovativne u pogledu postojećih programa i djelovanja. Glede toga, kao primjer može poslužiti Memorandum o razumijevanju koji su potpisale Europska komisija i FIFA 2006. godine kako bi nogomet učinile snagom za razvoj u zemljama Afrike, Kariba i Pacifika.

(26) EU će, kada god to bude primjereno, pitanja vezana uz šport, poput međunarodnih transfera igrača, iskorištavanja maloljetnih igrača, dopinga, pranja novca preko športa i sigurnosti za vrijeme velikih međunarodnih športskih događaja, uključiti u svoju politiku dijaloga i suradnje sa zemljama partnerima.

Brzi postupci izdavanja viza i useljavanja za poglavito elitne športaše i športašice iz zemalja ne-članica EU važan su element za povećanje međunarodne privlačnosti EU. Pored postupka zaključivanja sporazuma o olakšavanju viznog režima s trećim zemljama koji je u tijeku i konsolidacije viznog režima koji se primjenjuje na zemlje iz olimpijske obitelji prilikom održavanja Olimpijskih igara, EU mora dalje razvijati (privremene) mehanizme prihvaćanja športaša i športašica iz trećih zemalja.

Komisija će obratiti posebnu pozornost športskom sektoru:

(27) prilikom provođenja nedavno predstavljene Komunikacije o cirkulirajućoj migraciji i partnerstvima za mobilnost s trećim zemljama;

(28) prilikom izrade usklađenih planova za prihvaćanje državljanina trećih zemalja raznih kategorija u gospodarske svrhe na temelju Plana politike legalne migracije iz 2005. godine.

2.8 Podupiranje održivog razvoja

Bavljenje športom, športski sadržaji i športski događaji – sve to značajno utječe na okoliš. Važno je promicati gospodarenje pogodno za okoliš, koje je spremno posvetiti se *inter alia* zelenoj nabavi, emisijama stakleničkih plinova, energetske učinkovitosti, zbrinjavanju otpada i obradi tla i vode. Europske športske organizacije i organizatori športskih događaja trebali bi usvojiti ekološke ciljeve kako bi njihove aktivnosti bile ekološki održive. Povećanjem svoje vjerodostojnosti u pitanjima zaštite okoliša odgovorne organizacije mogle bi očekivati određene povlastice prilikom natjecanja za domaćina športskih događaja kao i ekonomske koristi vezane za veću racionalizaciju u korištenju prirodnih resursa.

Komisija će:

(29) se poslužiti svojim strukturiranim dijalogom s vodećim međunarodnim i europskim športskim organizacijama i drugim dionicima športa kako bi njih i njihove članove potaknula da sudjeluju u Programu gospodarenja okolišem i revizije okoliša (EMAS, engleski: Eco Management Audit Scheme) i u programima Dodjele znaka zaštite okoliša Zajednice te da promiču te dobrovoljne programe prilikom velikih športskih događaja;

(30) promicati zelenu nabavu u političkom dijalogu s državama članicama i drugim uključenim strankama;

(31) će pomoću uputa razvijenim u suradnji s relevantnim dionicima (ključne osobe u politici, srednji i mali poduzetnici, lokalne zajednice) podići svijest o potrebi partnerstva na regionalnoj razini kako bi se športski događaji organizirali na održiv način.

(32) šport uzeti u obzir kao dio informacijske i komunikacijske komponente programa LIFE+.

3. GOSPODARSKA DIMENZIJA ŠPORTA

Šport je dinamičan sektor koji brzo raste. Njegov makroekonomski utjecaj se podcjenjuje, a može pridonijeti ciljevima rasta i stvaranja radnih mjesta iz Lisabona. Šport može služiti kao sredstvo za lokalni i regionalni razvoj, regeneraciju gradova ili ruralni razvoj. Šport već ostvaruje sinergiju s turizmom i može potaknuti

unaprjeđivanje infrastrukture te pojavu novih partnerstva za financiranje športsko-rekreacijskih sadržaja.

Iako u pravilu nedostaju temeljiti i usporedivi podaci o gospodarskom značaju športa, njegovu važnost potvrđuju studije i analize nacionalnih računa, ekonomija velikih športskih događaja i troškovi tjelesne neaktivnosti uključujući troškove za sve starije stanovništvo.

Studija predstavljena za vrijeme austrijskoj predsjedavanja 2006. godine govorila je o tome da je šport 2004. u širem smislu stvorio dodatnu vrijednost od 407 milijardi eura što je činilo 3,7% BDP-a Europske unije te je stvorio radna mjesta za 15 milijuna ljudi ili 5,4% radne snage.⁶ Ovaj doprinos športa trebalo bi u politici Europske unije više istaknuti i promicati.

Sve veći udio gospodarske vrijednosti športa povezan je s pravima na intelektualno vlasništvo. Ta su prava vezana uz autorska prava, komercijalnu komunikaciju, zaštitne znakove i prava korištenja slika te medijska prava. U sve globaliziranijem i dinamičnijem sektoru, djelotvorno provođenje prava intelektualnog vlasništva širom svijeta postaje važan dio zdravoga športskoga gospodarstva. Također je bitno primateljima zajamčiti mogućnost pristupa iz daljine športskim događajima na prekograničnoj razini unutar EU.

S druge strane, usprkos sveukupnoj gospodarskoj važnosti športa, najveći dio športskih aktivnosti odvija se unutar neprofitnih struktura od kojih mnoge ovise o državnoj potpori kako bi se svim građanima omogućio pristup športskim aktivnostima.

3.1 Usmjerenje ka športskoj politici koja se temelji na dokazima

Pokretanje političkih aktivnosti i poboljšane suradnje u športu na razini EU treba potkrijepiti temeljitim znanjem. Kakvoća i usporedivost podataka se moraju poboljšati kako bi se moglo bolje strateški planirati i stvarati bolju politiku na području športa.

Vladini i nevladini dionici su opetovano pozivali Komisiju da razvije europsku statističku definiciju športa te da na temelju toga koordinira napore izrade statistika o športu ili drugim temama vezanim za šport .

(33) Komisija će u bliskoj suradnji s državama članicama nastojati razviti europsku statističku metodu za mjerenje gospodarskog utjecaja športa koja može biti temelj za nacionalne statističke izračune za šport koji bi s vremenom mogli dovesti do europskih satelitskih izračuna za šport.

(34) Dodatno bi i dalje trebalo svakih nekoliko godina provesti ankete o određenim informacijama vezanim za šport (npr. ankete Eurobarometra) poglavito kako bi se došlo do negospodarskih podataka koje nacionalni statistički izračuni za šport ne mogu pružati (npr. stope sudjelovanja, podaci o volontiranju itd.).

⁶ D. Dimitrov/C.Helmenstein/A. Kleissner/B.Moser/j.Schindler: *Die makroökonomischen Effekte des Sport sin Europa*, Studie im Auftrag des Bundeskanzleramts, Sektion Sport, Wien, 2006

(35) Komisija će pokrenuti studiju kako bi procijenila direktan (vezan za BDP, rast i zapošljavanje) i indirektan doprinos športskog sektora (kroz obrazovanje, regionalni razvoj i veću privlačnost EU) Agendi iz Lisabona.

(36) Komisija će organizirati razmjenu najboljih primjera prakse među državama članicama i športskim savezima što se tiče organizacije velikih športskih događaja imajući na umu promicanje održivog gospodarskog rasta, konkurentnosti i zapošljavanja.

3.2 Sigurnija državna potpora za šport

Športske organizacije imaju mnoge izvore prihoda uključujući članarine i novac iz prodaje karata, promidžbu i sponzorstvo, medijska prava, preraspodjelu prihoda unutar športskih saveza, trgovinu, državnu potporu itd. Neke športske organizacije međutim imaju mnogo bolji pristup sredstvima od poslovnih operatora od drugih, premda se u nekim slučajevima primjenjuje dobro funkcionirajući sustav preraspodjele. Na razini športa za najšire stanovništvo jednake šanse i otvoren pristup športskim aktivnostima mogu biti zajamčeni samo uz snažnu uključenost države. Komisija shvaća važnost državne potpore za šport na razini najšireg stanovništva i športa za svakoga i slaže se s pružanjem takve potpore pod uvjetom da je ona u skladu sa pravom Zajednice.

U mnogim državama članicama šport se djelomično financira iz poreza ili pristojbe na usluge kockanja ili lutrije koje su u nadležnosti ili pod licencom države. Komisija poziva države članice da razmisle kako najbolje održati i razviti održivi model financiranja kako bi se športskim organizacijama pružala dugoročna potpora.

(37) Komisija će takvim razmišljanjima o financiranju športa pridonijeti izradom neovisne studije o financiranju športa za najšire stanovništvo i športa za svakoga u državama članicama iz državnih kao i iz privatnih izvora te o utjecaju tekućih promjena na ovom području.

Na području indirektnog oporezivanja zakonodavstvo EU o PDV-u određeno je Direktivom Vijeća 2006/112/EZ kojom se želi osigurati da primjena nacionalnih zakona o PDV-u država članica ne naruši tržišno natjecanje te da ne ometa slobodno kretanje dobara i usluga. Ova direktiva državama članicama pruža mogućnost izuzeća određene usluge vezane za šport i, kada se izuzeće ne može primijeniti, mogućnost primijenjivanja smanjene stope u nekim slučajevima.

(38) Obzirom na snažnu društvenu ulogu športa i njegovo snažno lokalno uporište Komisija će braniti održavanje postojećih mogućnosti smanjenih stopa PDV-a za šport.

4. ORGANIZACIJA ŠPORTA

U političkoj raspravi o športu u Europi često se pridodaje znatna važnost takozvanom «Europskom športskom modelu». Komisija smatra da treba promicati određene vrijednosti i tradicije europskoga športa. No obzirom na raznolikost i složenosti europskih športskih struktura ona smatra da je nerealno pokušati definirati ujednačen model organizacije športa u Europi. Osim toga su iz gospodarskih i društvenih razvoja koji su zajednički većini država članica (povećana komercijalizacija, izazovi za javnu potrošnju, sve veći broj sudionika, a sve manje volontera) proizašli novi izazovi za organizaciju športa u Europi. Pojavljivanje novih dionika (sudionici izvan organiziranih disciplina, profesionalni športski klubovi itd.) otvara nova pitanja što se tiče upravljanja, demokracije i zastupanje interesa unutar športskog pokreta.

Komisija može preuzeti ulogu u poticanju razmjene najboljih primjera prakse na području upravljanja u športu. Također može pomoći u razvijanju zajedničkih načela za dobro upravljanje u športu kao što su transparentnost, demokracija, odgovornost i zastupanje dionika (udruge, savezi, igrači, klubovi, lige, navijači itd.). Prilikom toga Komisija će iskoristiti prethodan rad.⁷ Također bi se trebala obratiti pažnja zastupljenosti žena u vodećim pozicijama.

Komisija priznaje autonomiju športskih organizacija i reprezentativnih struktura (poput liga). Nadalje shvaća da je upravljanje uglavnom odgovornost upravljačkih tijela u športu i do određene mjere država članica i socijalnih partnera. Ali ipak je Komisija u dijalogu s športskim organizacijama opazila nekoliko područja koja su dolje navedena. Komisija smatra da se s većinom izazova može izaći na kraj autoregulacijom koja poštuje načela dobrog upravljanja pod uvjetom da se ne krši pravo EU i spremna je odigrati olakšavajuću ulogu ili djelovati ako to bude potrebno.

4.1 Specifičnost športa

Športska aktivnost podliježe primjeni prava EU. To se detaljno objašnjava u Radnom dokumentu i njegovim priložima. Pravo tržišnog natjecanja i odredbe Unutarnjeg tržišta odnose se na šport ukoliko on predstavlja gospodarsku djelatnost. Šport podliježe i drugim aspektima prava EU poput zabrane diskriminacije na temelju nacionalnosti, odredaba koje se odnose na državljanstvo Unije i jednakost muškaraca i žena pri zapošljavanju.

Istovremeno šport ima određene specifične karakteristike koje se često naziva «specifičnošću športa». Specifičnosti europskoga športa možemo pristupiti kroz dvije prizme:

- Specifičnost športskih aktivnosti i športskih pravila kao što su odvojena natjecanja za muškarce i žene, ograničen broj sudionika na natjecanjima ili potreba osiguranja neizvjesnosti glede ishoda te očuvanje natjecateljske ravnoteže među klubovima koji sudjeluju na istim natjecanjima;

⁷ npr. Konferencija «Rules of the Game» (hrvatski: pravila igre) koju su 200. godine organizirali FIA i EOC i provođenje Neovisne europske športske revizije 2006. godine

- Specifičnost strukture športa uključujući naročito autonomiju i raznolikost športskih organizacija, piramidalnu strukturu natjecanja od najniže do elitne razine i organizirane mehanizme solidarnosti između različitih razina i operatera, organizaciju športa na nacionalnoj razini te načelo samo jednog saveza po športskoj disciplini;

Sudska praksa europskih sudova i odluke Europske komisije pokazuju da je specifičnost športa prepoznata i da se o njoj vodi računa. Također upućuju na to kako se pravo EU odnosi na šport. U skladu s uspostavljenom sudskom praksom specifičnost športa će i dalje biti prepoznata, no ne može se protumačiti na način da opravdava općenito izuzeće od primjene prava EU.

Kao što je objašnjeno u Radnom dokumentu i njegovim priložima, postoje organizacijska športska pravila koja – na temelju svojih legitimnih ciljeva – vjerojatno ne krše odredbe za sprečavanje tržišnog monopola iz Ugovora o EZ-u, pod uvjetom da su njihove posljedice koje se suprotstavljaju tržišnom natjecanju, ako ih ima, svojstvene i u skladu s postavljenim ciljevima. Primjeri takvih pravila bila bi «pravila igre» (npr. pravila koja određuju trajanje utakmica ili broj igrača na igralištu), pravila koja se odnose na selekcijske kriterije za športska natjecanja, «pravila igranja kod kuće i izvan svoje zemlje», pravila koja sprečavaju višestruko vlasništvo u klubskim natjecanjima, pravila koja se tiču sastava nacionalnih reprezentacijskih momčadi, pravila u vezi sprečavanja dopinga te pravila koja se odnose na trajanje transfera.

Uzimajući međutim u obzir regulativne aspekte športa, procjena toga je li određeno športsko pravilo u skladu s pravom tržišnog natjecanja EU mora se donijeti od slučaja do slučaja kao što je nedavno potvrdio Europski sud svojom presudom u slučaju Meca-Medina.⁸ Sud je objasnio utjecaj prava EU na športska pravila. Odbacio je ideju «čisto športskih pravila» kao irelevantnu za pitanje primjenjivosti pravila tržišnog natjecanja na sektor športa.

Sud je prepoznao da se specifičnost športa mora uzeti u obzir u smislu da restriktivne posljedice na tržišno natjecanje koje su svojstvene organizaciji i ispravnom vođenju natjecateljskog športa ne krše pravila o tržišnom natjecanju EU, pod uvjetom da su te posljedice u skladu s legitimnim istinskim športskim interesom. Neophodnost testa proporcionalnosti ukazuje na potrebu da se uzmu u obzir individualne značajke svakog slučaja. Ne dozvoljava formuliranje općenitih uputa o primjeni prava tržišnog natjecanja na sektor športa.

4.2 Slobodno kretanje i nacionalnost

Organizacija športa i športskih natjecanja na nacionalnoj razini dio su povijesne i kulturne pozadine europskog pristupa športu te su u skladu sa željama europskih građana. Posebice nacionalne reprezentacije igraju bitnu ulogu ne samo što se tiče nacionalnog identiteta već i po pitanju osiguranja solidarnosti sa športom za najšire stanovništvo i stoga zaslužuju potporu.

⁸ Slučaj C-519/04P, Meca-Medina protiv Komisije, ECR 2006, I-6991. Vidi Radni dokument za pojediniosti.

Diskriminacija na temelju nacionalnosti zabranjena je Ugovorima koji svakom građaninu Unije daju pravo da se slobodno kreće i nastani na teritoriju država članica. Ugovori također žele ukinuti bilo kakvu diskriminaciju na temelju nacionalnosti između radnika država članica glede zapošljavanja, nagrađivanja i drugih uvjeta rada i zapošljavanja. Iste zabrane vrijede i za diskriminaciju na temelju nacionalnosti kada se radi o pružanju usluga. Osim toga su članstvo u športskim klubovima i sudjelovanje na natjecanjima relevantni čimbenici promicanja integracije stanovnika u društvo zemlje domaćina.

Jednako postupanje se tiče i državljanina država koje su s Europskom unijom potpisale sporazume koji sadrže klauzule o ne-diskriminaciji, a koji su legalno zaposleni na teritoriju država članica.

(39) Komisija poziva države članice i športske organizacije da se bave pitanjima diskriminacije na temelju nacionalnosti u svim športovima. Komisija će se boriti protiv diskriminacije u športu političkim dijalogom s državama članicama, preporukama, strukturiranim dijalogom s dionicima športa i postupcima zbog povrede prava kada bude primjereno.

Komisija ponovno potvrđuje da prihvaća ograničene i razmjerne restrikcije (u skladu s odredbama Ugovora o EU o slobodnom kretanju i presudama Europskog suda) načela slobodnog kretanja osobito po pitanju:

- prava izbora nacionalnih športaša za natjecanja reprezentacija
- potrebe ograničavanja broja natjecatelja u natjecanju
- određenja rokova za transfer igrača u timskim športovima

(40) Što se tiče pristupa pojedinim natjecanjima za ne-državljanima, Komisija namjerava pokrenuti studiju kako bi se analizirali svi aspekti toga složenoga pitanja.

4.3 Transferi

Budući da ne postoje pravila o transferu, klubovi koji novače igrače za trajanja određene sezone kako bi pobijedili svoje suparnike mogli bi ugroziti integritet športskih natjecanja. Istovremeno bilo koje pravilo o transferu igrača mora poštovati pravo EU (odredbe tržišnog natjecanja i pravila o slobodnom kretanju radnika).

Nadležna nogometna tijela su 2001. godine u kontekstu slučaja navodnih kršenja prava tržišnog natjecanja EZ-a i nakon razgovora s Komisijom pokrenule reviziju uredbi FIFA-e o međunarodnim transferima nogometaša po pitanju kompenzacije troškova treninga kojima su izvrgnuti klubovi, stvaranja rokova za transfere, zaštite školskog obrazovanja za maloljetne igrače i zajamčenom pristupu nacionalnim sudovima.

Komisija smatra da je ovakav sustav primjer dobre prakse koja osigurava natjecateljsku ravnotežu između klubova dok istovremeno uzima u obzir zahtjeve prava EU.

Transfer igrača također uzrokuje zabrinutost za legalnost financijskih tokova koji su u njega uključeni. Djelotvorno rješenje za transparentnije novčane tokove vezane za transfere mogao bi biti sustav informacije i ovjere za transfere. Komisija smatra da bi takav sustav trebao imati samo kontrolnu funkciju; financijske transakcije trebale bi se odvijati direktno između uključenih stranaka. Ovisno o športskoj disciplini, sustavom bi mogli upravljati relevantne europske športske organizacije ili nacionalni sustavi informacije i ovjere država članica.

4.4 Agenti igrača

Razvoj istinski europskog tržišta za igrače i porast razine plaća u nekim sportovima uzrokovale su porast aktivnosti agenata igrača. U sve složenijoj pravnoj okolini, mnogi igrači (ali i športski klubovi) zatraže usluge agenata za pregovaranje i potpisivanje ugovora.

Postoje izvještaji o lošem postupanju nekih agenata koji su uzrokovali slučajeve korupcije, pranja novca i iskorištavanja maloljetnih igrača. Takva postupanja škode sportu općenito i otvaraju ozbiljna pitanja glede upravljanja. Zdravlje i sigurnost igrača, osobito maloljetnih, mora se štititi te se treba boriti protiv kažnjivih aktivnosti.

Nadalje, agenti podliježu raznim odredbama u raznim državama članicama. Neke države članice uvele su posebne zakone o agentima igrača dok se u drugima primjenjuje općeniti zakon o agencijama za zapošljavanje uz osvrte na agente igrača. Osim toga su neki međunarodni savezi (FIFA, FIBA) uveli vlastite odredbe.

Iz tih razloga je EU opetovano pozivana da regulira aktivnosti agenata igrača sa zakonskom inicijativom.

(41) Komisija će provesti procjenu utjecaja aktivnosti agenata kako bi dobila pregled nad aktivnostima agenata igrača u EU te će procijeniti treba li djelovati na razini EU prilikom čega će se analizirati razne moguće opcije.

4.5 Zaštita maloljetnih igrača

Iskorištavanje maloljetnih igrača se nastavlja. Najozbiljniji problem se tiče djece koja ne bivaju izabrana za natjecanja te ostanu napuštena u stranoj zemlji prilikom čega često zapadnu u poziciju koja pogoduje njihovom daljnjem iskorištavanju. Premda ovaj fenomen u većini slučajeva ne spada pod pravnu definiciju trgovanja ljudima, neprihvatljiv je obzirom na temeljne vrijednosti koje priznaje EU i njene države članice. Također se suprotstavlja temeljnim vrijednostima športa. Potrebno je strogo primjenjivati mjere zaštite maloljetnika bez pratnje iz zakona o useljenju država članica. Seksualno zlostavljanje i napastovanje maloljetnika u športu također se mora suzbijati.

(42) Komisija će nastaviti nadgledati provođenje zakonodavstva EU, poglavito Direktivu o Zaštiti mladih ljudi na poslu. Komisija je nedavno pokrenula studiju o radu djece kao dopunu nadgledanja provođenja ove direktive. Studija će uzeti u obzir i pitanje mladih igrača koji spadaju pod ovu direktivu.

(43) Komisija će predložiti državama članicama i športskim organizacijama da surađuju na području zaštite moralnog i fizičkog integriteta mladih ljudi širenjem informacija o postojećim zakonima, uspostavljanjem minimalnih standarda i razmjenom najboljih primjera prakse.

4.6 Korupcija, pranje novca i drugi oblici financijskog kriminala

Korupcija, pranje novca i drugi oblici financijskog kriminala utječu na šport na lokalnoj, nacional i međunarodnoj razini. Obzirom na visoki stupanj internacionalizacije ovog sektora korupcija u športu je često prekograničnog karaktera. Problemi s korupcijom europskih dimenzija moraju se riješiti na europskoj razini. Mehanizmi suzbijanja pranja novca EU trebali bi se jednako djelotvorno odnositi i na sektor športa.

(44) Komisija će podupirati javno-privatna partnerstva u kojima su zastupljeni športski interesi i tijela za suzbijanje korupcije koja bi uočila područja osjetljiva na korupciju u športskom sektoru i pomogli pri razvijanju djelotvornih preventivnih i represivnih strategija za suzbijanje takve korupcije.

(45) Komisija će i dalje nadgledati provođenje zakonodavstva EU za suzbijanje pranja novca u državama članicama uzimajući u obzir sektor športa.

4.7 Sustavi licenciranja za klubove

Komisija priznaje korisnost strogih sustava licenciranja za profesionalne klubove na europskoj i nacionalnoj razini kao sredstvo promicanja dobrog upravljanja u športu. Cilj sustava licenciranja je osigurati da svi klubovi poštuju ista osnovna pravila financijskog upravljanja i transparentnosti, ali bi mogli i uključiti odredbe koje se odnose na diskriminaciju, nasilje, zaštitu maloljetnika i treninga. Takvi sustavi moraju biti u skladu s odredbama tržišnog natjecanja i Unutarnjeg tržišta i ne smiju nadići ono što je potrebno kako bi se slijedio legitimni cilj glede ispravne organizacije i vođenja športa.

Napori trebaju biti usmjereni na provođenje i postupno jačanje sustava licenciranja. U slučaju nogometa u kojem će sustavi licenciranja uskoro biti obvezni za klubove koji ulaze u europska natjecanja mora se djelovati u smjeru promicanja i poticanja korištenja sustava licenciranja na nacionalnoj razini.

(46) Komisija će promicati dijalog sa športskim organizacijama kako bi se pokrenulo pitanje provedbe i jačanja sustava licenciranja koji se sami reguliraju.

(47) Počevši s nogometom Komisija namjerava organizirati konferenciju s UEFA-om, EPFL-om, Fifprom, nacionalnim savezima i ligama o sustavima licenciranja i najboljim primjerima prakse na tom području.

4.8 Mediji

Pitanja koja se tiču odnosa sektora športa sa športskim medijima (osobiti televizijom) su postala presudna budući da su prava televizijskog prijenosa primarni izvor zarade profesionalnog športa u Europi. Medijska prava na športske događaje su pak odlučujući sadržaj mnogih medijskih operatera.

Šport je pokretač koji se krije iza pojave novih medija i interaktivnih televizijskih usluga. Komisija će i dalje podupirati pravo na informaciju i široki pristup građana emitiranjima športskih događaja za koje se smatra da su od visokog interesa ili velike važnosti za društvo.

Primjena odredbi Ugovora o EZ-u o tržišnom natjecanju na prodaju medijskih prava na športske događaje vodi računa o brojnim specifičnim karakteristikama na tom području. Ponekad je športski savez taj koji kolektivno prodaje medijska prava na športske događaje u ime pojedinih klubova (za razliku od toga da klubovi individualno prodaju prava). I premda je zajednička prodaja medijskih prava zabrinjavajuća po pitanju pravednog tržišnog natjecanja, Komisija ju je prihvatila pod određenim uvjetima. Kolektivna prodaja može biti od važnosti za preraspodjelu prihoda i stoga može biti način za postizanje veće solidarnosti unutar športa.

Komisija uviđa važnost pravedne preraspodjele prihoda između klubova uključujući i najmanje i između profesionalnog i amaterskog športa.

(48) Komisija preporuča športskim organizacijama da obrate dužnu pozornost na stvaranje i održavanje mehanizama solidarnosti. Na području medijskih prava na športske događaje takvi mehanizmi mogu se pojaviti u obliku sustava kolektivne prodaje medijskih prava ili, kao alternativa, u obliku sustava klupske individualne prodaje. U oba slučaja oni su vezani za strogi sustav solidarnosti.

5. DALJNJE DJELOVANJE

Komisija će nastaviti djelovati po pitanju inicijativa predstavljenima u ovoj Bijeloj knjizi provođenjem strukturiranog dijaloga s dionicima športa, suradnjom s državama članicama i promicanjem socijalnog dijaloga u sektoru športa.

5.1 Strukturirani dijalog

Europski šport obilježava mnoštvo složenih raznolikih struktura koje imaju razne vrste pravnog statusa i razine autonomije u državama članicama. Za razliku od drugih sektora i zahvaljujući upravo prirodni organiziranog športa, europske športske strukture su u pravilu manje razvijene u odnosu na strukture na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Osim toga je europski šport obično organiziran u skladu s kontinentalnim strukturama, a ne na razini EU.

Dionici se slažu da Komisija igra važnu ulogu u pridonnošenju europskoj raspravi o športu tako što pruža platformu za dijalog s dionicima športa. Prema Ugovorima su široke konzultacije sa «zainteresiranim strankama» jedna od obveza Komisije.

Uzimajući u obzir složenu i raznoliku športsku kulturu u Europi, Komisija namjerava u svoj strukturirani dijalog naročito uključiti slijedeće aktere:

- Europske športske saveze;
- Europske krovne organizacije za šport, naročito Europske olimpijske odbore (EOC, engleski: European Olympic Committees), Europski paraolimpijski odbor (EPC, engleski: European Paralympic Committee) i europske nevladine športske organizacije;
- Nacionalne krovne organizacije za šport te nacionalne olimpijske i paraolimpijske odbore;
- Druge dionike na području športa zastupljene na europskoj razini uključujući socijalne partnere;
- Druge europske i međunarodne organizacije, poglavito športske strukture Vijeća Europe te tijela Ujedinjenih naroda poput UNESCO-a i WHO-a.

(49) Komisija namjerava organizirati strukturirani dijalog na slijedeći način:

- Forum o športu EU: godišnje okupljanje za sve dionike športa
- Tematske rasprave s ograničenim brojem sudionika.

(50) Komisija će također nastojati promicati veću vidljivost Europe na športskim događajima. Komisija podupire daljnji razvoj inicijative Europski glavni gradovi športa.

5.2 Suradnja s državama članicama

Suradnja među državama članicama u športu na razini EU odvija se na neformalnim sastancima ministara te na administrativnoj razini među Športskim direktorima. Ministri športa EU 2004. godine usvojili su Program rada za šport kako bi definirali prioritetne teme za rasprave o športu među državama članicama.

(51) Kako bi započeli rad na pitanjima navedenim u ovoj Bijeloj knjizi, Komisija predlaže jačanje postojeće suradnje među državama članicama te država članica i Komisije.

Na temelju prijedloga Komisije države članice će možda htjeti podržati mehanizam Programa rada, na primjer:

- Zajedničkim definiranjem prioriteta za suradnju na području politike športa;
- Redovitim izvještavanjem Ministara športa EU o napretku.

Tjesnija suradnje zahtijevat će redovito organiziranje sastanaka Ministara Športa i Športskih direktora za vrijeme svakog novog predsjedavanja o čemu bi svi predsjedateljski timovi u narednih 18 mjeseci trebali voditi računa.

(52) Komisija će izvještavati o provođenju akcijskog plana «Pierre de Coubertin» kroz mehanizam Programa rada.

5.3 Socijalni dijalog

U svijetlu sve većeg broja izazova glede upravljanja u športu socijalni dijalog na europskoj razini može pridonijeti raspravi o zajedničkim brigama poslodavaca i športaša ili športašica uključujući sporazume o radnim odnosima i uvjetima rada u ovom sektoru u skladu s odredbama Ugovora o EZ-u.

Komisija podupire projekte za konsolidaciju socijalnog dijaloga u športu općenito kao i u nogometu. Ti projekti su stvorili temelj za socijalni dijalog na europskoj razini i konsolidaciju organizacija na europskoj razini. Komisija može osnovati Sektorski odbor za socijalni dijalog na temelju zajedničkog upita socijalnih partnera. Komisija smatra da je europski socijalni dijalog u športu ili na pojedinim njegovim područjima (npr. nogomet) sredstvo koje bi socijalnim partnerima omogućilo da pridonese stvaranju radnih odnosa i uvjeta rada na aktivan način kao sudionici. Na ovom području bi takav dijalog mogao i dovesti do utvrđivanja zajednički donesenih kodeksa ponašanja ili povelja koje bi se mogle baviti pitanjima poput izobrazbe, uvjeta rada i zaštite mladih.

(53) Komisija potiče i pozdravlja sve napore koji vode ka osnivanju Europskih odbora za socijalni dijalog u športu. I dalje će podupirati poslodavce kao i posloprimce te će nastaviti svoj otvoreni dijalog sa svim športskim organizacijama o toj temi.

Podršku koju bi trebale pružiti države članice za izgradnju kapaciteta i zajedničko djelovanje socijalnih partnera kroz Europski socijalni fond u regijama konvergencije trebalo bi i iskoristiti za izgradnju kapaciteta socijalnih partnera u športu.

6. ZAKLJUČAK

Ova Bijela knjiga sastoji se od brojnih aktivnosti koje Komisija treba provesti ili poduprijeti. One sveukupno čine akcijski plan «Pierre de Coubertin» kojim će se Komisija tijekom nadolazećih godina voditi po pitanju svojih aktivnosti vezanih za šport.

Ova Bijela knjiga potpuno je iskoristila mogućnosti koju pružaju trenutni Ugovori. Europsko Vijeće iz lipnja 2006. godine dodijelilo je mandat Međuvladinoj konferenciji koji predviđa Ugovornu odredbu o športu. Ako to bude potrebno, Komisija se može vratiti na to pitanje i pokrenuti daljnje korake glede nove Ugovorne odredbe.

Komisija će u jesen 2007. godine organizirati konferenciju koja će predstaviti ovu Bijelu knjigu dionicima športa. Razmatranja ove Bijele knjige će do kraja 2007. godine biti predstavljena Ministrima Športa EU. Također će biti predstavljena Europskome parlamentu, Odboru Regija i Gospodarskom i socijalnom odboru.